

Regionhälsan
Ungdomsmottagningen Bollebygd
Västra Götalandsregionen
2022-01-26

Ungdomsmottagningen

Bollebygd 2021

2021-01-25

Ingela Wessbo

Regionområdeschef/verksamhetschef

Uppföljning av vårdöverenskommelse HSN Södra 2021

Ungdomsmottagningarna

Värdegrund för ungdomsmottagningarna

Alla ungdomar är välkomna till ungdomsmottagningen.

Grundläggande för verksamheten är Barnkonventionens fyra grundprinciper och FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Ungdomar som söker sig till mottagningen ska känna sig sedda, trygga och tillitsfulla i mötet. De ska också uppleva att deras frågor och problem blir respekterade och tagna på allvar. Ungdomarna ska uppleva att de blir bemötta och behandlade på ett likvärdigt sätt och får likvärdig tillgång till mottagningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning och ålder. Ett normmedvetet förhållningssätt präglar verksamheten. Målet med normmedvetenheten är att alla unga ska känna sig inkluderade och välkomna.

Hälsofrämjande arbete och förhållningssätt

Ett hälsofrämjande perspektiv ska genomsyra ungdomsmottagningens arbete och är ett ständigt pågående utvecklingsområde. Att arbeta hälsofrämjande innebär att utgå ifrån det friska hos individen och se till hens styrkor och förutsättningar för en god hälsa.

Trender, förändringar, framtida risker och utmaningar och konsekvenserna för framtida verksamhet.

Förändringar och Utmaningar

Ytterligare ett år har Covid-19 pandemin påverkat oss, vilket inneburit perioder med hopp om lättnader i restriktioner, ovisshet och anpassningar. Även under 2021 har ungdomsmottagningarnas personal fått ställa om verksamheten och framförallt den medicinska personalen har bemannat andra vårdenheter som smittspårningsenheten, förlossning och BB under olika perioder. Detta har påverkat tillgängligheten för regionens ungdomar till preventivmedel och vård relaterad till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).

För att kompensera den minskade bemanningen och leva upp till rekommenderade restriktioner har vi fortsatt att utveckla verksamheterna och genomfört flera anpassningar:

- Mottagningarna har till största del kunnat vara öppna men arbetet har anpassats efter rådande situation och rekommendationer.
- Under vår och sommar ställdes alla drop-in mottagningar in för att undvika trängsel i väntrum och risk för smittspridning. Under hösten har mottagningarna prövat olika former av drop-in (till exempel webbokning) för att tillgodose behovet utan att få fulla väntrum.

- Mottagningarna har arbetat mer med digitala möten och telefonmöten, alla mottagningar har webbkningsbara tider.
- Första september genomförde vi en stor satsning på On-linemottagningen till en mer robust verksamhet med stabil arbetsgrupp och en långsiktig satsning på utveckling och utbildning. Idag bemannas den med 300% vardera av barnmorska och samtalspersonal och har haft 5281 besök under 2021, att jämföra med 2337 besök 2020.
- Den utåtriktade verksamheten med fysiska besök på skolorna har till stora delar varit inställd. Däremot har vi tagit fram en klassbesöksfilm som skickats till högstadieskolorna. Ibland har digitala möten arrangerats med klasserna efter att de tagit del av filmen.

2020 övergick Göteborgs ungdomsmottagningar från Göteborgs stad till att tillhöra Regionhälsan i Västra Götalandsregionen. Regionhälsan tog då över huvudmannaskapet för sex ungdomsmottagningar och Mottagning för Unga Män (MUM) i Göteborg. Det innebar en stor omorganisation då ca 90 nya medarbetare från Göteborgs stad övergick till Regionhälsan. Pandemin har påverkat vår möjlighet att arbeta med sammanhållning och utveckling tillsammans. Flera konferenser och utvecklingsdagar har varit planerade under 2020 och 2021 men blivit inställda på grund av risk för smittspridning.

Västra Götalandsregionen är nu föregångare i landet med att ha en stor och samlad organisation för det viktiga arbete som ungdomsmottagningar utför. Vi är nu ca 250 medarbetare som tillsammans fortsätter att bygga framtidens ungdomsmottagningar i Västra Götalandsregionen. En positiv effekt av omorganisationen är att alla ungdomsmottagningar får ytterligare insikt i de speciella satsningar som endast funnits i Göteborgs området tidigare. Några exempel är HälsUM och Ung utsatt.

Trender och utveckling

Utvecklingsmöjligheter i arbetet på ungdomsmottagningarna handlar delvis om att inom kompetensområdet anpassa metodiken till de arenor som ungdomarna befinner sig på. Detta gäller både vid individuella kontakter och utåtriktad verksamhet. Återigen har verksamheten fokuserat på att ha en god tillgänglighet för ungdomarna till ungdomsmottagningarna, trots pandemin. Men i vår strävan att erbjuda ungdomarna alternativ till fysiska besök på mottagningarna har vår utveckling även påskyndats på ett positivt sätt. Till exempel:

- Internetbaserad kognitiv beteendeterapi (I-KBT) har implementerats i hela regionen under 2021.

- Teams och andra digitala plattformar används frekvent vid både individuella patientbesök, utåtriktad verksamhet och verksamhetsmöten. Våra digitala sökvägar är i ständig utveckling i takt med behov och efterfrågan.
- Möjligheten för ungdomar att ringa in till mottagningarna för att boka uppringningstid har utökats till dygnet runt, veckans alla dagar.

Risker och konsekvenser

Den stora framtida oron är pandemins konsekvenser på ungdomars psykiska hälsa. Även om barn och ungdomar sällan blir allvarligt fysiskt sjuka av viruset har flera undersökningar i samhället visat att pandemin påverkat unga människors mående och utsatthet. Digital skolgång, minskade fritidsaktiviteter och sociala sammanhang har påverkat alla. Därutöver befaras att redan utsatta ungdomar, som lever med familjekonflikter där fysiskt och psykiskt våld förekommer, har blivit än mer utsatta under pandemin. Bland annat har Barnens Rätt i Samhället (BRIS) genomfört en undersökning som bekräftar ovanstående.

Kunskapscentrum för sexuell hälsa (KSH) har gjort en undersökning som visar att tillgången till vård relaterad till (SRHR) prioriterats ned och bort under pandemin. Detta faktum väcker oro för att HBTQ personer, som vi vet redan känner sig exkluderade i vården, har det ännu svårare att söka vård just nu.

Sedan 2016 har ungdomsmottagningarna erhållit statliga medel som är direkt riktade för att främja barn och ungas psykiska hälsa. Det är viktigt att ungdomsmottagningarna fortsatt blir föremål för den satsningen då vi förväntar oss en stor efterfrågan på vår psykosociala personal de kommande åren. Detta som en konsekvens av den befarat ökade psykiska ohälsan i pandemins spår.

- Det är hög tid att påbörja en revidering av det nuvarande ”Inriktningsdokument för Ungdomsmottagningar i Västra Götaland 2018 - 2022”, som är rekommenderat av samrådsorganet för Västra Götalandsregionen och VästKom 2017. Nuvarande dokument är reviderat av partsgemensam grupp där representanter för både region och kommuner ingår. Vi ser det som mycket viktigt att denna arbetsgrupp åter får mandatet att utföra revideringen då gruppen också är väl känd med för och nackdelar i dokumentet samt vad de olika huvudmännen har för kritik gentemot nuvarande version. Inriktningsdokumentet ligger till grund för samverkansavtalen mellan hälso- och sjukvårdsnämnderna och kommunerna i VGR. Samtliga 55 avtal ska skrivas om 2022.

Gällande kompetensförsörjning har ungdomsmottagningarna svårt att rekrytera psykologer. Målet är att vi ska ha psykolog anställd på alla våra huvudmottagningar i regionen, men det har vi inte lyckats med. Vi har därutöver viss svårighet att rekrytera barnmorskor, framför allt till mindre kommuner långt från någon storstad, ett försök att avhjälpa det är en fortsatt satsning på utbildningstjänster till barnmorska.

Ett konstant bekymmer vi har är att flertalet av våra lokaler inte är anpassade för den verksamhet som vi bedriver. Många lokaler är trånga och lever inte upp till dagens krav på tillgänglighet, sekretess och hygienstandard.

Särskilda satsningar som verksamheten genomfört.

2021 är sjätte året som ungdomsmottagningarna i VGR tagit del av en särskild satsning med statliga medel via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Medlen är direkt riktade till ungdomsmottagningarna för att främja barn och ungas psykiska hälsa. För dessa medel finns en särskild plan redovisad till Vårdsamverkan i Västra Götaland (VVG).

Göteborgsregionen (GR) har tillsammans med FoU i Väst skrivit en rapport "Förstärkt arbete för psykisk hälsa på ungdomsmottagningarna i Västra Götalands län". I den rapporten redovisas uppföljningen av det utvecklingsarbete om psykisk hälsa som ungdomsmottagningarna genomfört och som finansierats med ovan beskrivna SKR medel.

I februari startade två Mottagningar för Unga Män (MUM) i Skövde och Trollhättan. Ytterligare en MUM öppnades i september i Borås. Dessa satsningar har möjliggjorts med hjälp av SKR-medel "integration för unga män" där östra, norra respektive södra hälso- och sjukvårdsnämnderna beslutat att tilldela dessa medel till ungdomsmottagningarna i respektive nämndområde.

Syftet med MUM är att öka möjligheten för unga män (18–30 år) att ta ansvar för sina relationer och/eller sin sexualitet, ta ansvar för sexuell- och reproduktiv hälsa och förebygga spridning av sexuellt överförbara infektioner.

Uppstarten av samtliga tre MUM har bedrivits i projektform och projektledare har köpts in av KSH. MUM i Göteborg har fungerat som modell för de nya mottagningarna och personal från Göteborgs MUM har funnits med i projektet. Målet är att skapa ett gemensamt arbetssätt och samarbete mellan samtliga MUM i VGR. Vår förhoppning är att alla MUM i VGR framöver kommer att ingå i Vårdöverenskommelser med respektive hälso och sjukvårdsnämnd såsom i Göteborg.

Trots att möjligheten till sedvanliga aktiviteter vid uppstart av verksamheter, till exempel "öppet hus" och liknande inte har kunnat genomföras har de unga männen hittat våra mottagningar. Och besöksfrekvensen ökar med tiden. Glädjande är att ca 28% av de unga männen tillhör åldersgruppen 24–30 år. De är en ny målgrupp för oss som tidigare inte har haft någon vårdaktör med erfarenhet av SRHR frågor att vända sig till.

Rapport angående MUM Fyrbodals, MUM Skaraborg och MUM Södra Älvsborg inklusive slutrapport från projektledare Anna Skoglund redovisas separat till berörda Hälso- och sjukvårdsnämnder.

Presentera resultatet av kundenkäten

Ungdomsmottagningarna har inte genomfört någon kundenkät 2021 på grund av rådande pandemi och det faktum att förhandlingar har pågått mellan Regionhälsan och företaget Key for care. Målet med förhandlingarna har varit ett gemensamt frågeformulär till alla som söker vård på Regionhälsan. Detta har resulterat i en framarbetad enkät ”Tyck till” som startar 2022-02-01.

Samverkan med vårdgrannar.

Samverkan sker med de aktörer i kommunen som har uppdrag att arbeta med målgruppen ungdomar/unga vuxna, så som skola, elevhälsa, individ och familjeomsorg mm. Samverkan sker också med barnmorske- och gynekologmottagningar, vårdcentral/Uph, kvinnoklinik, och psykiatri.

Övrigt som verksamheten vill belysa

Uppföljning och statistik av ungdomsmottagningarnas verksamhet saknas till stor del på nationell nivå. På uppdrag av Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar (FSUM) och i samarbete med företaget Payoff AB har en rapport tagits fram för att visa

på den samhällsekonomiska nytta som ungdomsmottagningarna skapar. Personal från våra verksamheter har deltagit i ett verksamhetsråd som bidragit med underlag till arbetet. Rapporten kommer tillsammans med, GR rapporten ”Förstärkt arbete för psykisk hälsa på ungdomsmottagningarna i Västra Götalands län”, att presenteras för politiker och berörda tjänstemän 2022-03-14.

Regionhälsan har fått i uppdrag att tillsammans med kommunerna i respektive nämndområde starta upp Mini-Maria mottagningar. Mini-Maria är en samverkan mellan kommun och region i Västra Götaland för att stärka stödet till ungdomar och unga vuxna med missbruk- och beroendeproblematik. Mini-Maria startades upp under 2020 - 2021 i Södra hälso och sjukvårdsnämndens område och är nu i drift. Under 2021 har Regionhälsan även fått uppdrag från Västra hälso och sjukvårdsnämnden samt Norra hälso och sjukvårdsnämnden om uppstart av Mini-Maria mottagningar i dessa nämndområden. Uppstarts projekt pågår och utförs inom organisationen för ungdomsmottagningarna, vilket vi tror kommer att bli ett vinnande koncept utifrån att båda verksamheterna bygger på samverkan mellan region och kommun samt att målgruppen är gemensam för båda verksamheterna.

Helårsrapport 2021												
Ungdomsmottagningar södra nämnden											TOTALT	UM Online
	Borås Södra torget	Borås Heimdal	Bollebygd	Mark	Svenljunga	Ulricehamn	Tranemo	Värgårda	Herljunga			
Registrering i TD (Ja/Nej)												
Öppet timmar per vecka	40	40	8	32	8	32	8	8	8			
- Dagtid/antal timmar	38	38	8	30	8	30	8	8	8			
- Kvällstid efter kl 17/antal timmar/vecka	2	2	0	2	0	2	0	0	0			
UM Online												
Drop in/antal timmar/vecka												
Webbokning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja			
Telefontid inringning dygnet runt	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja			
Telefontid utringning, antal timmar	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5					
Antal individer som besökt mottagningen 2021	2442	1285	206	1083	171	965	198	153	112	6615	3426	
- Kvinna	2186	1190	188	935	160	868	186	141	98	5952	3083	
- Man	256	95	18	148	11	97	12	12	14	663	343	
Antal besök tot	5137	2684	393	2421	308	1984	319	268	200	13714	5281	
Antal besök, barnmorska/kvinna	2585	1408	262	1365	232	1274	263	170	92	7651	3509	
Antal besök, barnmorska/man	134	58	15	91	9	59	7	9	7	389	241	
Antal besök, sjuksköterska/kvinna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Antal besök, sjuksköterska/man	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Antal besök, kurator/kvinna	1549	1218	102	661	57	463	33	79	0	4162	1161	
Antal besök, kurator/man	272	1074	14	249	10	160	16	10	0	1805	286	
Antal besök, psykolog/kvinna	331	143	0	1	0	0	0	0	81	556	51	
Antal besök, psykolog/man	85	1	0	0	0	0	0	0	20	106	31	
Antal besök, psykoterapeut/kvinna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Antal besök, psykoterapeut/man	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Antal besök, läkare/kvinna	105	0	0	39	0	13	0	0	0	157	0	
Antal besök, läkare/man	44	0	0	15	0	15	0	0	0	74	0	
Antal besök, annan/kvinna	17	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	
Antal besök, annan/man	15	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	
Distansbesök via telefon/ Kvinnor	294	2522	27	274	52	139	19	10	4	3341	118	
Distansbesök via telefon /Män	3	218	0	1	0	4	0	0	2	228	28	
Distansbesök via text /kvinnor	27	13	6	23	0	4	0	1	0	74	222	
Distansbesök via text /män	0	16	0	0	0	2	0	1	0	19	14	
SUMMA distansbesök	324	0	33	298	52	149	19	12	6	893	382	
Telefon	3208	0	214	1447	237	1351	188	44	49	6738	173	
Väntetid barnmorska mer än 1 mån	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej					
Väntetid sjuksköterska mer än 1 mån	-	-	-	-	-	-	Nej					
Väntetid kurator mer än 1 mån	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej					
Väntetid psykoterapeut mer än 1 mån	-	-	-	-	-	-						
Väntetid psykolog mer än 1 mån	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej					
Väntetid läkare mer än 1 mån	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej					
Utåtriktat arbete												
Antal klasser/grupper på studiebesök	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej					
Informationsmöten där UM-personal medverkat	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja					
Samverkans Nätverksmöten på och utanför UM	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja					
ACT-grupper	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej					

Verksamhetsberättelse Ungdomsmottagningen Bollebygd 2021

Utåtriktat arbete:

- Året har varit annorlunda pga. av omställning för Covid 19 och årkurs 6 har tyvärr inte kunnat besöka mottagningen.
- Deltagit på framtidsdagarna för högstadiet på Bollebygdskolan

Samverkan med kommunen och förebyggande verksamheter:

- Skolhälso team högstadiet
- Nätverksmöte med kommunen
- Närvårdsamverkan funktionsnedsättning

Vår personal består av ett tvärprofessionellt team som arbetar utifrån ett personcentrerat synsätt kring den unga. I teamet finns barnmorskor, kuratorer, psykolog, sjuksköterska, undersköterska och läkare.

Aktuella utbildningar för personalen;

- Sexit
- Suicidprevention
- Trauma
- All personal är HBTQ diplomerade
- Andrologiutbildning
- Hälsoamtal i samband med kondomhämtning
- Sexologiutbildning

Thomas Palm

Enhetschef

Ungdomsmottagningen Bollebygd